

[Forsvarsministeren]

kommet fra ungdomsorganisationerne, vil jeg sige, at jeg er ikke enig i de betragtninger, man gør gældende, hvilket jo ganske klart også fremgik af mit første indlæg. Men det kan jeg da ikke se at der sker noget ved. Det er klart, at politiske ungdomsorganisationer og partier ind imellem kan have forskellige synspunkter, og det er da også helt i orden.

Så vil jeg kun lige svare hr. Knud Damgaard, der var inde på spørgsmålet om det kontraktmæssige eller ikke-kontraktmæssige. Det er korrekt, at man i forbindelse med, at man gik op på de 21 måneder, i en overgangsperiode anvendte nogle kontrakter. Men hvis man rejser spørgsmålet, om det var helt muligt at gennemføre 100 pct. – nu skal vi ikke tage stilling til det her i dag, men jeg vil bare pege på det problem, der ligger i det – ville det jo forudsætte, at alle befalingsmænd f.eks. i kamptropperne og ingeniørtropperne var 100 pct. frivillige og ønskede at indgå en tidsbestemt kontrakt efter afslutningen af deres værnepligtstid, og denne forventede frivillighed kan man vel ikke basere hele mobiliseringssystemet på. I en situation, hvor der ikke var nok frivillige, eller hvor de frivillige ikke var egnede til at gennemgå en befalingsmandsuddannelse, ville det jo være nødvendigt fortsat at kunne anvende ikke-frivillige.

Jeg siger det kun, fordi jeg er enig i den opfattelse, at vi helst skal så langt med frivilligheden, som det nu engang er muligt. Det tror jeg også ligger til grund for mange af de beslutninger, vi har truffet, men der vil være situationer, hvor vi må sætte os ud over frivillighedsprincippet. Det er også derfor, vi har en værnepligt, som jo er hjemlet i vor lovgivning, men jeg er enig i, at så langt som vi kan, er det det rigtige.

Men lad os nu vende tilbage til de spørgsmål under de senere drøftelser.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse

mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 41:

Forslag til lov om ændring af lov om teatervirksomhed.

(FremSAT 22/10 85).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 10 og 11 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 42:

Forslag til lov om ændring af lov om museer m.v.

(FremSAT 22/10 85).

11) Første behandling af lovforslag nr. L 43:

Forslag til lov om ændring af lov om statstilskud m.v. til zoologiske haver.

(FremSAT 22/10 85).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Espersen (S):

Efter at have tænkt over disse problemer i 3-4 år har kulturministeren fundet ud af, at det faktisk er umoderne at have et teaterråd, der indstiller til ministeren, hvordan visse midler skal fordeles. Derfor foreslår ministeren som et led i regeringens moderniseringsproces – sproget er tålmodigt, selv for en kulturminister – at man nu laver om på det, således at det i stedet bliver teaterrådet, der selv træffer afgørelsen om fordelingen af de støttebeløb, der nævnes i lovforslaget.

I stedet for at kalde det en modernisering eller en effektivisering vil jeg snarere, som ministeren jo også gør, selv om det er et subsidiært argument, sige, at en sådan ændring kan være udtryk for den rigtige principielle opfattelse, at konkrete beslutninger om de forskellige former for kunststøtte og lignende bør henlægges til selvstændige organer. Det synes jeg nok er en overvejelse værd, også for så vidt angår teatre og zoologiske haver og museer, og senere også når det drejer sig om musikstøtte. Det er jo det, der har præget

[Ole Espersen]

vores måde at organisere kunstfonden, film-instituttet og statens filmcentral på. Jeg synes, det er naturligt også at overveje at gøre det inden for teaterområdet først og fremmest. Så vi er meget villige til at drøfte dette lovforslag i kulturudvalget sammen med de to andre forslag, som vi behandler samtidig.

Det havde måske været rimeligt – men det kan vi jo høre ministerens syn på – når der nu netop i denne tid sidder et teaterudvalg, der, som ministeren selv siger, repræsenterer en bred indsigt i teatrets forskellige genrer, at man så dér havde lagt tankerne frem for at høre, hvad disse erfarne folk tænkte om forslaget, også fordi det jo ikke er alle former for støtte, som kulturministeren ønsker at lade teaterrådet træffe afgørelse om. Der er stadig nogle tilbage, og jeg synes nok, det er værd at overveje, om ikke dette udvalg, som blev nedsat for et års tid siden, skulle have mulighed for at ytre sig om dette lovforslag.

Per Stig Møller (KF):

Også vi vil drøfte de forenklinger, som ministeren foreslår inden for disse tre områder, positivt i udvalget, og vi kan forlods sige, at vi principielt går ind for dem.

Der er tale om en forenkling, som er anbefalet af administrationsdepartementet, og som, uanset om hr. Ole Espersen bryder sig om ordet eller ej, jo er udtryk for den modernisering, at man flytter ansvaret over, hvor beslutningskompetencen reelt har ligget, og hvor forudsætningerne kunstnerisk-fagligt er til stede. Det er jo det, der er sket med Statens Kunstfond, som den socialdemokratiske ordfører var inde på, og med filminstituttet, og vi finder, at det kan være rimeligt også at indføre det på disse tre områder.

Men det er klart, som den socialdemokratiske ordfører også var inde på, at teaterområdet adskiller sig noget fra de to andre områder. For det første er det langt mere differentieret, har langt mere varierede støtteformer og formål. For det andet er der en revision i gang, som man naturligvis ikke skal spænde ben for, og revisionen bør også kunne se på de områder, som foreslås ændret her. Vi konstaterer da også, at netop det meget forgrenede teaterområde bebudes observeret af ministeren, og vi vil naturligvis også holde øje med, hvordan det kommer til at foregå i fremtiden, hvis dette lovforslag ved-

tages, hvad det altså ser ud til at gøre efter den socialdemokratiske tilslutning.

Vi finder altså, at det er en rigtig udvikling i forholdet mellem politik og kunst eller faglighed, og kan anbefale det.

Helge Sander (V):

Venstre kan også tilslutte sig disse tre lovforslag, da de jo alle indeholder elementer, som vi er meget begejstrede for, nemlig decentralisering og forenkling. Vi føler det helt naturligt, at der nu ligesom i Statens Kunstfond, Statens Filmcentral og Det danske Filminstitut bliver en selvstændighed på disse tre områder, i teaterrådet, museumsnævnet og tilsynsrådet for de zoologiske haver, en selvstændighed, som er helt naturlig i forbindelse med den ekspertise, som må være i disse råd og nævn. Desuden glæder det os, hvis det også er således, at kulturministeren samtidig kan blive lettet for noget administrativt arbejde, som vi heller ikke føler er nødvendigt. Vi føler, det er rigtigt, at ansvaret kommer ud til dem, som er tættest på, og som må besidde en vis ekspertise.

Modsat hr. Ole Espersen er vi meget tilfredse med, at kulturministeren har taget alle disse tre nævnte områder med. Vel har vi et udvalg siddende på teaterområdet, som vist skal komme med en indstilling i 1987, men vi synes, at disse ting er så positive og overskuelige, at det må være på sin plads, at de bliver bragt i orden så hurtigt som muligt.

Birthe Hansen (SF):

For alle tre lovændringers vedkommende drejer det sig om at flytte kompetence fra ministeren til henholdsvis råd og nævn inden for teatervirksomhed, museer og zoologiske haver. Det kan vi ikke have imod, men vi vil godt spørge, hvordan ministeren har tænkt sig fremover at følge råds og nævns administration. Blicher det meget snævert, er det vel så som så med den overflyttede kompetence, men bliver der kun tale om en indgriben, hvis administrationen imod forventning bryder reglerne, er vi enige med ministeren.

Vi er også glade for, at vi på museumsområdet i 1984 fik undersøgelser, indsamling, registreringer og bevaringsarbejde inden for nyere tids kulturhistorie med, og må så håbe, at man gør brug heraf, således at det ikke

[Birthe Hansen]

alene er de tre første formål, som er nævnt i bemærkningerne, der fortsat vil lægge beslag på langt den overvejende del af rådigheds-summen.

Med hensyn til de zoologiske haver vil jeg godt spørge ministeren, om hun overvejer en eller anden form for lovgivning for området. Spørgsmålet skyldes, at forfatteren Vagn Lundbye i en avisartikel har påpeget, at vi formentlig ikke behandler dyrene så godt, som vi måske kunne, og der er måske en speciel henvisning til kommercielle parker og zoologiske haver. Samtidig har direktør Bent Jørgensen fra Københavns zoologiske have i en anden avisartikel nævnt, at der manglede lovgivning, men at man dog fulgte reglerne i den schweiziske lovgivning. Derfor mit spørgsmål.

Til slut skal jeg blot sige, at vi tilslutter os ministerens forslag om at udlægge kompeten-cen, hvilket også er fremgået af, hvad jeg sagde før.

Dagmar Mørk Jensen (RV):

Da den radikale ordfører, hr. Bernhard Baunsgaard, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne udtale, at vi i det radikale venstre finder lovforslagene fornuftige, hvorfor vi vil se velvilligt på dem i udvalget. Vi støtter altså forslagene.

Nør Christensen (CD):

Disse tre lovforslag kan jeg tilslutte mig, og jeg håber ikke, jeg overrasker ministeren eller tingets medlemmer ved at sige, at centrum-demokraternes folketingsgruppe har behandlet dem indgående, og at vi kan give vores fulde tilslutning til dem.

Vi skal bidrage til et hurtigt og et grundigt udvalgsarbejde.

Lenger (VS):

Som det er fremgået af debatten, er lovforslagene ikke specielt epokegørende. De kan i hvert fald ikke ophidse os, så vi vil give vores tilslutning til dem.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti kan fortsætte rækken med at sige, at også vi er positive over for, at der bliver decentraliseret, hvor det overhovedet er muligt, og at ministeren samtidig ved udpegning af råd o.lign. kan være med til at

sørge for, at vi får den størst mulige alsidighed. Vi vil også gerne have, som en SF-ordfører var inde på, at man på et eller andet tidspunkt tager spørgsmålet om de zoologiske haver op, sådan at vi får rimelige vilkår for dyrene.

Poulsgaard (FP):

Jeg vil ikke deltage i hyldestkoret; jeg synes, det er nogle elendige forslag, vi behandler, for at sige det mildt. Jeg synes simpelt hen ikke, at ministeren kan være det bekendt. Jeg kan da godt se, at det må være irriterende at være minister og skulle administrere det, et flertal ønsker, sådan at ministeren simpelt hen, som det blev sagt, er blevet et gummistempel, for det er jo det, der ligger bag dette spørgsmål. Når ministeren ikke kan få lov at bestemme, vil hun slet ikke have med det at gøre, og så lægger hun det bare over til disse organer. Det kunne jo da være, at vi engang fik en anden regering, der havde flertal, og i og med at vi lægger det over til de organer, sætter vi både ministeren og folketinget ud af spillet. Det synes vi ærlig talt er en dårlig idé, for de personer er så enøjede, at de kun ser sagerne fra den ene side af skrivebordet, hvor en minister kan se dem fra flere sider. Derfor kan vi absolut ikke støtte de tre lovforslag.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Til hr. Poulsgaard, som er uenig i alt, hvad jeg har gjort, vil jeg sige, at jeg er uenig i alt, hvad han har sagt; så er vi kvit.

Til alle de øvrige ordførere vil jeg naturligvis sige mange tak; det er en sjælden oplevelse her i folketinget at have sådan en tilslutning. Der blev stillet et par enkelte spørgsmål. Fru Birthe Hansen spurgte, hvor meget man nu skulle følge med, og jeg kan sige, at hovedretningslinjen vil være, at der f.eks. på teaterområdet er tale om en årlig beretning for, hvorledes man har fordelt midlerne. Denne beretning vil naturligvis også kunne være til rådighed for folketinget, så man kan følge med, men der er ikke tale om, at vi skal gå ind at kontrollere løbende. For de områder, som løbende foretager nogle afgørelser, kan der vel være tale om, at de afleverer dem i kulturministeriet, men kulturministeriet skal kun påse, at man arbejder

[Ministeren for kulturelle anliggender]

inden for lovens rammer. Det er jo stadig væk ministerens ansvar, men vi ønsker netop ikke at gå ind i de enkelte meget ofte kunstneriske afgørelser, og det er det, der er baggrunden for lovforslaget.

Hvad angår spørgsmålet om de zoologiske haver og dyrene, vil jeg sige, at det faktisk ikke er kulturministeriet, der er ansvarlig for dyrs behandling, men vi er absolut dyrevenner, og vi er allerede begyndt at kigge lidt på sagen. Om det vil give sig udslag i en lovgivning på, jeg tror, det er miljøministerens område, kan jeg ikke oplyse endnu, men det er jo noget, vi kan drøfte under udvalgsbehandlingen, og jeg vil bare understrege, at vi da sandelig også godt kan lide dyr.

Jeg takker for den positive behandling og går ud fra, at vi så kan få en ret hurtig udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 20:

Forslag til folketingsbeslutning om statsstøtte til medborgerhuse, ungdomshuse m.v.
Af Ingerlise Koefoed (SF) m.fl.
(Fremsat 15/10 85):

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

I lighed med tidligere behandlinger de foregående år må jeg på regeringens vegne afvise forslaget.

Som jeg har oplyst flere gange, bl.a. i den kulturpolitiske redegørelse af maj 1984, finder jeg det nødvendigt, at kulturministeriet i højere grad koncentrerer sig om de større opgaver, det være sig i hovedstaden eller i provinsen, samt allerede eksisterende generelle ordninger; jeg kan bare nævne Statens Kunstfond som et eksempel. Heraf følger, bl.a. på grund af de økonomiske forhold, at man ikke kan engagere sig stærkt i mindre opgaver, som må siges at have et mere lokalt præg som f.eks. medborgerhuse.

Der ligger bestemt ingen vurdering af de aktiviteter, der foregår. Jeg synes, det i mange tilfælde er utrolig værdifuldt, men det er alene nødvendighedens lov, som simpelt hen tvinger til en prioritering, hvis vi ønsker at opretholde en høj kvalitet på nogle af vores store institutioner, hvor det ofte er således, at det kun er staten, der giver tilskud, og hvor vi alene er ansvarlige for det.

SF peger bl.a. på indvandreraktiviteter, og det kan jeg godt forstå. Her kan jeg oplyse, at kulturministeriet årlig anvender lidt over ½ mill. kr. til disse forhold, og det vil vi selvfølgelig blive ved med. Også tipsmidlerne vil fortsat være til rådighed i et vist omfang – nu er det jo begrænsede midler – for lokale aktiviteter af mindre økonomisk omfang.

Men jeg må som sagt afvise forslaget.

Helge Mortensen (S):

Som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, er der tale om en genfremsættelse; i hvert fald hvad hovedindholdet angår.

Som ved de to tidligere behandlinger af tilsvarende forslag skal jeg give socialdemokratiets principielle tilslutning til forslaget med følgende bemærkninger:

Vi mener faktisk fortsat, at støtte til oprettelse og drift af medborgerhuse er en kommunal opgave, men at statens opgave i denne sammenhæng kan være at tilskynde og stimulere initiativtagere til oprettelse af medborgerhuse, ungdomshuse, kvindehuse og huse og aktiviteter i forbindelse med indvandrere og deres integration i det danske samfund. Og det kan kun gøres konkret ved, at der også ydes økonomisk støtte til sådanne projekter. Vi mener, at hovedvægten på støtten bør lægges i etableringsfasen af medborgerhusene, og om beløbet, 3 mill. kr., er det